

SOCIALE TANDHEELKUNDE

VOLDOET HET BONNERSYSTEEM OOK IN NEDERLAND?

Door de afd. 's Gravenhage en omstreken is een verzoek aan B. en W. gericht toestemming te bekomen een onderzoek te mogen instellen op de sedert 1925 systematisch volgens het Bonnersysteem behandelde scholen, teneinde na te gaan of met dit systeem bij een aangesloten aantal van 6000 kinderen per centrum, de resultaten verkregen zijn, die er van verwacht worden, n.l. of het kind de school (6e klasse) verlaat met een gesaneerd blijvend gebit.

Nu van B. en W. toestemmend antwoord is ingekomen, heeft de Afdeling een rondschrijven aan de Haagsche leden gericht met verzoek zich een of meer morgens beschikbaar te stellen voor een contrôle onderzoek. Leden van andere afdelingen kunnen op verzoek aan dit onderzoek deelnemen. (Tusschen 1 Februari en 1 Juli). Het ligt in de bedoeling de volgende vragen ter beantwoording te stellen, en wanneer een kleiner aantal dan 39 leden zich aanmeldt, de deelnemers een keuze uit de scholen te laten doen.

1. Welke school en welke klassen zijn door U bezocht?
2. Hoe was de toestand van het blijvend gebit in de klassen 1 tot en met 5?
3. Hoe was de toestand van het gebit in het algemeen in de 6e (hoogste) klassen?
4. Welke factoren waren naar Uw meening van invloed op een minder goed gesaneerd gebit?
5. Hoeveel % der kinderen had volkomen gezond, alhoewel gevuld blijvend gebit?
6. Waren de kinderen doordrongen van het feit, dat de tanden geregeld geborsteld moesten worden en hadden zij eenig begrip aangaande mondhygiëne?

De schoolartsen zullen minstens een week van te voren verzoeken op nader te bepalen tijd en plaats aanwezig te zijn. Voor instrumenten enz. wordt hunnerzijds zorg gedragen.

Wij zien met belangstelling de uitslag van dit onderzoek tegemoet. Naar wij vernemen gaven zich reeds een vijftiental collega's op.

RED.

EEN PLICHT DER PROFESSION.

Een eigenaardige vraag van zeer principieelen aard is opgeworpen naar aanleiding van wat in het vorig nummer van dit Tijdschrift op pag. 57 aldus als een taak der Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde werd omschreven:

Dat onze Maatschappij in de eerste plaats hare leden ervan heeft te doordringen, dat ieder beoefenaar van ons beroep dient mede te werken aan de oplossing van het vraagstuk eener rationeele hulpvoorziening voor onze niet-particuliere patiënten.

Men kan veilig aannemen, dat het naar de bedoeling der opstellers vaststaat,

- 1°. dat iedereen in ons vaderland, die ons beroep uitoefent, behoort mede te werken aan de oplossing van bedoeld vraagstuk; en
- 2°. dat onze Maatschappij in de eerste plaats haar eigen leden, en pas in de tweede plaats anderen van die waarheid heeft te doordringen.

Niet het laatste, maar het eerste is disputabel gesteld, en zelfs ontkend. Volgens sommigen is het *niet* waar dat iedereen in ons vaderland, die ons beroep uitoefent, behoort mede te werken aan de oplossing van dit vraagstuk. Volgens hen behoeft een beoefenaar van ons beroep, die in dezen niet medewerkt, nog niet in gebreke te zijn.

Hier is een meningsverschil, dat waarschijnlijk wel berust op een verschil in interpretatie van woorden. Maar onzekerheid in principieele dingen werkt fataal. Daarom moge hier een poging worden gewaagd om de juistheid en absoluutheid van de boven aangehaalde stelling aan te toonen.

Ieder, die ons beroep uitoefent, onverschillig of hij tandarts, arts, zoogenaamd „tandheerkundige”, of heelemaal niets is, verricht zijn werk in den mond van patiënten, die zich als redelijke

wezens, te goeder trouw, tot hem wendden om hulp. Naar eer en geweten is hij dus gehouden om naar zijn beste weten en kunnen te helpen.

Dit sluit in, dat hij den patiënt dan niet alleen therapeutisch maar ook prophylactische adviezen geeft. En door dit geven van prophylactische adviezen werkt hij mede aan de oplossing van het vraagstuk eener *rationeele* tandheelkundige hulpvoorziening, niet alleen zijner eigen, d.w.z. zijner particuliere patiënten, maar evenzeer der niet-particuliere patiënten, met wie dezen in aanraking komen. Zelfs is het niet te bout gesproken, dat de niet-particuliere patiënten het zoolang zonder een behoorlijke rationeele hulpvoorziening hebben moeten stellen, omdat de wel-particuliere niet weten, dat een systematische rationeele hulp der groote massa mogelijk is. En ieder, die deze onwetendheid opzettelijk bestendigt, verzaakt professioneel of sociaal, volgens den Golden Rule, zijn plicht.

Zou iemand, die ons beroep uitoefent, zich ontheven achten om in dezen zin mede te werken aan de oplossing van het vraagstuk, dan — ja inderdaad — dan is hij in gebreke. Dan dient hij, evenzeer als de clandestiene beoefenaar van ons beroep, als een onbevoegde te worden gesignaleerd.

Zou nu iemand, — en hieruit blijkt de absoluutheid der stelling —, zou nu iemand, zonder zelf in eigen persoon ons beroep uit te oefenen, toch het object van ons beroep, nml. tandheelkundige *hulp*-verschaffing, willen beschikbaar stellen voor bepaalde patiënten of groepen van patiënten, dan geldt diezelfde stelling op geheel dezelfde wijze ook voor hem. Hij zal in zijn plicht te kort schieten, indien hij willens en wetens zijn patiënten onkundig zou laten van de mogelijkheid der prophylaxe, van de mogelijkheid eener rationeele systematische therapie.

Natuurlijk geldt dit niet voor iemand, die openlijk zich ten doel stelt alleen „eerste hulp bij ongelukken” te verschaffen. Evenmin voor wie bijv. in den vorm eener verzekering, op zich neemt alleen de declaraties voor verleende tandheelkundige hulp te zullen voldoen. Maar wie zonder beperking tandheelkundige verzorging van anderen op zich neemt, zal zich, bij den huidige stand onzer tandheelkundige wetenschap en ervaring niet meer mogen onttrekken aan den plicht, inzake *prophylaxe* een klaar geluid te geven.

Hier is men er niet mee af, als men er wel eens op gewezen heeft. De professie, collectief, d. w. z. onze Maatschappij heeft hierin permanent vóór te gaan.

Dit hebben de opstellers van het N. P. P. rapport bedoeld! Zij hebben de mogelijkheid bepleit, op duidelijke uiteenzetting in een daartoe dienend geschrift aangedrongen, de richting aangewezen. Daarin ligt het zwaartepunt, het „nieuwe”, zoo men wil.

Dat onze Maatschappij dan niet langer, als een stuurloos schip, aarzelen zee te kiezen! Meewerken aan de oplossing van het vraagstuk beteekent voorshands nog niet veel meer dan pleiten voor de tribune van ons volk en zijn leidlieden. Daar, bij het volk heerscht nog onwetendheid, en bij zijn leidlieden... argwaan. Dit blijkt zoodra het ziekenfondsvraagstuk ter sprake komt. Zelfs tandartsen hebben blijkbaar nog een oogenblik gemeend in het rapport der N. P. P. commissie een antagonisme tegen het ziekenfondswezen te kunnen lezen. Geheel ten onrechte!

Want niemand zal op 't oogenblik naar billijkheid mogen verlangen, dat de leiders van ziekenfondsen reeds op de hoogte zouden zijn van de *mogelijkheid* eener systematische rationeele behandeling der groote massa. Het is dan ook niet opzettelijk, dat zij hun leden een hulp geven, die geen hulp is. Integendeel is er bewijs te over, dat reeds menig ziekenfondsbestuur den tijd zal zegenen, dat een systematische, logische behandeling voor hun leden inderdaad uitvoerbaar blijkt te zijn.

Wanneer wij dan ook beweren, dat ieder ter zake kundige erkent, dat de tegenwoordige tandheelkundige ziekenfondshulp geen hulp mag heeten, dan beteekent dit allerminst een aanklacht of verwijt tegen de ziekenfondsen. Dat men dit toch eindelijk eens aanneme! Het beteekent louter en alleen een gegonde aanklacht tegen onze eigen professie. *Zij* behoort in dezen, in woord en geschrift en met de daad, wegwijzer en pleitbezorgster te zijn, zoodat overheid en onderdaan niet langer onwetend blijven.

Pas dan, niet eerder, zou er reden zijn tot de vraag of het niet-invoeren eener systematische, rationeele hulpvoorziening laakbaar plichtsverzuim ware. Maar die tijd ligt nog in het verschiet. Laten wij, als professie, in woord en daad de mogelijkheid en uitvoerbaarheid *bewijzen*, opdat ziekenfondsbesturen, gemeentebesturen, raden van arbeid, fabrieksdirecties, oudercommissies, weezenkamers en dergelijke, op de hoogte gebracht, op voorlichting door de professie zelf gaan aandringen.

Die voorlichting zoo ruim en afdoend mogelijk ten verschaffen is de aantrekkelijke **Natuurlijke Plicht der Professie**.

W. L. VAN ANDEL.